

Bescherming van natuur en milieu draagt bij aan geluk

‘De Amerikaanse manier van leven is geen onderwerp van discussie.’ Deze ferme uitspraak deed de vorige president Bush tijdens een grote milieuconferentie in 1992 in Rio de Janeiro. Dit leverde hem de hoon op van demonstranten: ‘Het enige groen waar Bush van houdt is de dollar.’ Tien jaar later maakte zijn zoon, de huidige president Bush, het nog bonter door helemaal niet op de wereld milieutop in Johannesburg te verschijnen. Hij wilde er zijn vakantie niet voor onderbreken. En tijdens de klimaattop in Montreal van de afgelopen week, bleek opnieuw dat de Verenigde Staten niet voorop willen lopen bij het terugdringen van broeikasgassen.

De boodschap van de Amerikaanse presidenten is duidelijk. Plezier en consumeren is belangrijker dan het milieu. Het luistert braaf. Minder dan één procent van de nieuwe Amerikaanse auto’s zijn hybride, en meer dan een kwart zijn benzine slurpende SUV’s. Mensen zijn nu eenmaal kortzichtig, denken milieubeschermers dan. Of zoals Van Kooten en De Bie het eens uitdrukten: ‘De gemiddelde Nederlander maakt zich pas druk over de milieuverontreiniging wanneer de kwaliteit van zijn televisiebeeld er onder te lijden krijgt..’ We zijn niet bereid een stukje van hun geluk op te offeren voor het milieu.

De Amerikaanse psychologen Kirk Brown en Tim Kasser vragen zich af of aan deze voorstelling van zaken geen denkfout ten grondslag ligt. De voorstelling is dat er altijd een keuze is tussen twee kwaden. Je kiest er voor ofwel jezelf of het milieu te benadelen. Brown en Kasser lieten studenten en volwassenen vragenlijsten invullen. Doen zij het licht uit in ongebruikte ruimtes, houden ze het oud papier gescheiden van ander afval, en houden zij de tijd onder de douche binnen de perken? Ook vroegen ze hoe gelukkig de personen waren. Meer geluk blijkt samen te hangen met meer milieuvriendelijk gedrag. Deze uitkomst is niet verrassend. Een van de voordelen van het geluk is dat de eigen problemen minder absorberend zijn. Gelukkige mensen staan meer open voor de noden van anderen, en kennelijk ook voor de belangen van toekomstige generaties. Bovendien is iets voor anderen doen een van de beste manieren om zelf gelukkiger te worden. Brown en Kasser wijzen erop dat de nadruk op status, consumeren en nieuwe spullen het geluk vaak schaadt. Kerstmis verloopt bijvoorbeeld gemiddeld minder gelukkig naarmate mensen meer geld uitgeven aan cadeaus. De spullen nemen de aandacht weg van het samenzijn met familie. Zorg voor het milieu biedt hier enige bescherming, omdat het mensen minder materialistisch maakt.

Dit alles betekent niet dat we weer op een hutje op de hei moeten gaan wonen. Het leven in moderne industrielanden heeft te veel voordelen om aan de kant te schuiven. Maar het welbevinden wordt wel gestimuleerd door het besef dat we onderdeel uitmaken van een groter geheel.